

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmintetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyilttér- és felzólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peit sor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A magyar nőkhöz.

(A közművelődési kongresszus kiáltványa.)

Bizalommal és várakozással fordul felétek, Magyarország leányai, a közművelődési egyesületek budapesti kongresszusa! S megköszöni nektek első sorban ama zajtalan, de hasznos támogatást, melyben e haza közművelődésének ügyét a multban úgy, mint a jelenben részesítették.

A jövőre azonban támogatások mostani mértékét nem tartja többé elegendőnek.

A nemzeti erők békés megfeszítésének korában élünk. Szükségünk van minden szellemi és erkölcsi képességre, a mi bennünk lakik. Teljessé és tökéletessé kell tennünk országunkban a hazafias érzést nemzeti irányu művelődés által. Egygyé kell fűznünk társadalmunk minden osztályát, csoportját és töredékét az igazi és erős hazaszeretet kötelekei által. Magyar lelket kell adnunk műveltségünknek. Magyar jelleget kell adnunk társaséletünknek. Egygyé, erőssé és vonzóvá kell tennünk egész nemzeti életünket mindenki előtt, hogy helyünket ne csak az önálló, de a művelt nemzetek között is kellő méltósággal elfoglaljuk.

E feladat legszebb része reátok néz Magyarország leányai!

Az anyákra, a kik a jövőnek adják át legszebb érzelmeket és gondolatainkat!

A nőkre, a kik osztályos társai küzdelmeinknek, szenvedéseinknek és örömeinknek!

A leányokra, a kik derék fiatalságunk sorsát, a legközelebbi jövőt tartják gyöngéd kezeikben.

Lelkesüljétek föl a mult idők példái s mint egykor a hosszas nemzeti önvédelem dicső küzdelmeiben, úgy vegyetek részt ezentul is ama kitartó békés törekvésben, melyet a műveltségért szinte történelmi ösztön által sarkalva folytatunk.

Sorakozatok Magyarország leányai, a magyar

közművelődési mozgalom lobogói alá minél nagyobb számmal!

Lépjétek be a hozzátok és sziveitekhez legközelebb álló közművelődési egyesületbe. Követeljétek ott a munkából a magatok részét. S lakjatok akár a fővárosban, akár más városainkban, akár falvainkon, alakítsatok csoportokat, bizottságokat és választmányokat valamely közművelődési egyesület védpaizsa alatt.

A hazának minden talpátnyi földje szent, s nincs egyetlen pont sem az országban, a hol a magyar kultúra munkája fölösleges volna.

Vegyétek áldott kezeitekbe a kisded óvást és a gyermekkereteket!

Ápoljátok a nemzeties irányu népoktatást, s legyetek különös tekintettel a leányoktatásra és nevelésre, a mitől még sokat lehet várnia e hazának.

Irányozzátok finom kezeitekkel a gazdasági munkát: a földművelést, ipart és kereskedést a haza céljai felé mindenütt. S nemesítsétek meg a vagyont a hazafias érzelmekkel.

Vezessétek a művelt magyar társadalmi életet. És élénkítsétek azt föl ott, a hol tespedés mutatkozik, vagy ellentétet állanak fenn a haza gyermekei között. Rendezetek a családban és családon kívül estélyeket, irodalmi és művészeti becsü szórakozásokat, fölolvadásokat, hangversenyeket, helyi kiállításokat, áruversenyekeket, közművelődési és táncvígalmakat. És kössétek össze a nemes szórakozást hasznos gyűjtésekkel a nagy nemzeti cél érdekében.

De műveljétek különösen családjaitokban és belső társasköreitekben kitartóan a haza gondolatát.

Nyissatok utat környezetetekben a magyar nyelvnek, a magyar irodalomnak, a magyar könyvnek, a magyar festménynek, a magyar szobor-

nak, a magyar ipar készítményeinek. Irtsátok a tulhajlott külföldieskedést s vegyétek körül magatokat és tűzhelyeteket ne csak a tiszta magyar érzéssel és gondolattal, de a magyar irodalom, művészet, ipar s általában a magyar munka termékeivel. Vigyázzatok rá, hogy gyermekeitek első öntudatos pillantása a haza jelvényeit lássa meg, s első gondolata egy legyen a koszos költő gondolatával; „a haza mindenekelőtt!“

Magyarország leányai!

Sorakozatok közművelődési egyesületeink lobogói alá. Gyűljétek össze oltárainkúál, a hol a hazafias érzelm tiszta lángjai lobognak. Vigyetek el ebből a tűzből naponkint új meg új szikrát a saját magatok és környezőitek tűzhelyeihez. E láng még nem lobog mindenütt. És lobogása sokfelé nem elég magas.

Dolgozzatok a hazafias irányu műveltség, a magyar kultúra teljessé tételén lelkesedéssel és kitartással.

Nyomjátok rá gyöngéd kezeitekkel társaséletünkre a magyarság kedves bélyegét!

Lássátok el nagy nemzeti művünket a magyar szellem és izlés hódítólag vonzó és nemes zomán czával!

Es számoljátok mindezért biztosan e lovagias nemzet nagylelkű háladatosságára!

A Magyar Közművelődési Egyesületek Budapesti Kongresszusa.

Közzététel.**Értesítés.**

A tárgy fontossága és sürgősségénél fogva időszertűnek, sőt szükségesnek vélem a biztosítás ügyben általában s részletesen a jégbiztosítási szövetkezeti ügyben írott véleményes jelentését Hanvay Zoltán urnak, mint a szűkebb

T Á R C Z A.**Örömmünepi beszédek,**

melyek

István Ferencz Viktor

es. kir. főherceg, arany-gyapjas s több jeles rendek vitéze, Magyarország királyi helytartója stb. ő fenségének nemes Pestmegye főispáni székébe e végre királyi biztosul künevezett

Ferencz József Károly

es. kir. főherceg, arany-gyapjas, az orosz es. sz. András- s a porosz királyi fekete sas-rendnek vitéze, es. kir. huszárezredes és a 3-ik számú dragonos ezred tulajdonosa, ő fensége magas közbejötté által történt

beiktatásakor

Pestmegyének 1847. október 16-ki közgyűlése alkalmával tartattak

Ferencz József Károly es. kir. főherceg, arany-gyapjas, az orosz császári sz. András- s a porosz királyi fekete sas-rendnek vitéze, es. kir. huszár ezredes s a 3. számú dragonos ezred tulajdonosa ő fensége által tartott beszéd:

Tekintetes Karok és Rendek!

Felséges urunknak legmagasb kegyelmét, miszerint engem méltóztatott megbízni, hogy felséges kir. helytartó István főherceget ezen nemes vármegye főispáni székébe iktassam, annál nagyobb hálaival élvezem, mert e diszes tiszt alkalmat nyújt nekem e szeretett Magyarországra oly perezen lépni, midőn ez — mint felséges urunk aiyai szive ohajtja — egy boldog korszak küszöbén áll, s mert tanuja lehetek azon közszeretetek, melyet felséged dicső emlékü atyjától öröklött, s ön maga fényes tulajdonaival még inkább szilárdított, de tanuja azon közbizodalomnak is, melyet felséged magas erényeivel és hazafiai buzgó törekvéseivel magának már is kivívott, mik által biztosítva látom nemesak e nemes vármegye, hanem e szeretett honnak is boldog jövődjét!

Királyi megbízatásomhoz képest tehát felségedet e nemes vármegye főispáni hivatalába, minden ahhoz tartozó hatalommal és joggal felséges urunknak nevében bevezetem, — a nemes megye rendeit invén, hogy a felséges főherceg kir. helytartót törvényes főispánjukuak ismerjek és intézkedéseit törvénytábla engedelmisséggel teljesítsék.

Magam pedig ünnepeim fogom mindig e napot, melyen felséged iránti hő szeretetemnek és a magyar nemzethez élnék ragaszkodásomnak nyilvános jelét adhatam.

István Ferencz Viktor es. kir. főherceg, arany-gyapjas, s több jeles rendek vitéze, magyarországi kir. helytartó, Pestmegyei örökös főispán stb. ő fenségének válasza:

Üdvözlégys fenséges főherceg körünkben, üdvözlégys itt, hol elődbe dobbannak mindnyájunk szivei, — szivei a hű magyaroknak, kik királyért s hazáért tántoríthatatlan ragaszkodásukban semmi néptől magukat felülmulni nem engedik. Üdvözlégys koronás fejedelmünk egyik legközelebbi rokona, ki egykor hivatva leandsz a népek boldogságáért — ő se id példájára — dicsőn működni! Hála legjobb fejedelmünknek, — hála néked fenséges főherceg, — ki közbejötted által növeled azon örömet, melyet érzek, midőn Pestmegye főispáni székét elfoglalom, — és kinek ajkairól örömmel hallottuk ez alkalommal zengeni édes hazánk nyelvét. Légy hű érzelmeink tolmácsa ő felségénél, — légy hódoló köszönetemnek megvívója a trónhoz, — mond el, hogy itt egy lelekkel, egy hanggal kiáltjuk mindnyájan: Eljen a király! — Fogadják — még mindazon tisztelt hatóságok, melyek küldöttjeik által itt képviselve lévén, beiktatásom díszét szinte nevelni kívánták, ezen szomszédias szívességekért őszinte köszönetemet.

S most, tekintetes karok és rendek — önökköz fordulok, kikhez egy édes kötelesség a mai naptól fogva szorosabban esatol, s midőn elfoglalom ezen elnöki szeket, melyen dicsőült atyámat önk változtatlan tiszteleke s szeretete környezé, s melynek az ő ötven éves felejthetetlen hivataloskodása mintegy új fényt kölcsönözött; — fogadom önöknek (s a boldogult szelleme hallja fogadásomat) miszerint szentebb vágyat nem ismerek, mint az ő példáját híven követve, — azzá lehetni majdan e megyének, mi ő volt; és így hiszem, hogy önök sem fogják megvonni a fiutól azon bizodalmat, melylyel az érdeműs atya iránt, mindenkor viseltetek. Részemről kinyilatkoztatom, — hogy valamint egy oldalról törvényadta elnöki jogaimhoz rendületlenül fogok minden alkalommal ragaszkodni, szintugy fogom más részről tisztelni tudni önök alkotmányos jogukat, tisztelni fogom tudni a véleményzabadságot, valamiddig ez törvényes korlárok közt nyilatkozik, és így az ellenkező nézetek szabad kifejtését nem nehezíti, szóval elnöki kötelességeim hiv belöltése által ő felsége legkegyelmesebb urunk bizodalma, önök várakozásának, eröm- és tehetségeimhez képest megfelelően legszentebb feladásom leand. Ha önök bizodalma velem leand, ha közremunkálásukra számíthatok, akkor derült szemmel mérek nézni a jövőbe, sikert igérni törekvéseimnek, szép jövődjöt a megyének, hazámnak, melylyért élek, halok!

Szaniszló Ferencz, szerbiai választott püspök, s magyar kir. helytartósági tanácsos által, a megyei KK. és RR. nevében mondott beszéd:

Császári királyi örökös főherceg, királyi helytartó, főispán, kegyelmes urunk!

Ha Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyei karok és rendek, kiknek nevében szerencsém van felállani és császári királyi főhercegségedet mély hódolattal üdvözölni, azon fényes elnöki székre, melyet felséged épen most törvényileg ünnepies szertartással elfoglalt, fordítják szemeiket, lehetetlen nekik a történet fonálán felmeve, meg nem emlékezni hasonlóan nagyszerű ünnepeiről.

Ugyanis volt idő, s azóta már ötvenkétévek merülének el a multnak feneketlen örvényébe, volt idő, mondom, midőn ugyanazon főispáni székén szinte es. kir. főherceg kezdé futni dicső pályáját, pályáját — e vármegyére, az egész magyar hazára s népre nézve boldogítót, a trónra és a nemzet királyára nézve üdvöst egyaránt, s dicsőitöt.

Ertem József császári királyi örökös főherceget, a dicsőültet! ki 1795-dik esztendőben szeptember hó 21-én e Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegye főispáni hivatalába fényes szertartás s az örvendező sokaság szünni nem akaró éljenzései közt bevezettetvén, egyszersmind megveté szilárd alapját azon szellemi nagyságnak, polgári erénynek és hallhatatlan érdemeknek, melyek kíséretében a királyi trónnak erősségét, a magyar nemzetnek boldogságát, legjobb akarata szerint szakadatlanul munkálván, magát időről-időre kitünőbb mértékben érdemesíté fejedelmünk legmagasb bizodalma, ezen vármegye és az egész magyar haza hódoló tiszteletére s kiürthatatlan hálijára.

Szinte felszázadig fénylett ő jövendő napkint Magyarország szep egén, s mi nem gondolánk e napnak alkonnyodására, még kevésbé óhajtok annak teljes lenyugtat. Asonban ő, ki halandónak született ugyan, de fényes erényei s bokros érdemei által hallhatatlanságra érdemesítettet, a halandóságot levetkezvén, a hallhatatlanságot pedig felöltvén, közülünk az égiekhez átköltözött.

Ama jövendő napnak lenyugta éjt hozza reánk, a szomorúságnak, fájdalomnak, aggodásnak, árvaságnak borult éjelét. Igaz, s ki ne vallja meg közülünk, nagy, igen nagy volt belső szorongatásunk, s tán még nagyobb külső leverettségnünk, veszteségnünk, de mi azért nem esünk kétségbe, mi bizánk és reménylünk! S mint a terhes fellegetek keresztül cikázó villám felvilágítja a környék komor sötétiségét

körü bizottság egyik tagjának, tudomásvétele végett tiszteltel közretenni.

P.-Apáti, 1887. október 10. én.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

A gömörmezei gazdasági egyesület igazgató vála ztmánya által a jégkárbiztosítás reformálása czöljából kiküldött bizottság beható figyelmébe ajánlott indítványai alólírtak.

Tisztelt bizottság!

Azon megtiszteltetésben részesülvén, hogy a gazdasági egyesület tisztelt igazgató választmánya által a jégkárbiztosítás ügyében kiküldött bizottság tagjává megválasztattam; miután nem tudom, megjelenhetek-e a bizottságban? kötelességemnek pedig meg akarok felelni: méltóztassék megengedni, hogy az ügy körüli nézeteimet jelen soraimban elmondjam.

Teljesen méltányolom azon álláspontot, mely Szentiványi Arpád urat indítványánál vezette. Mint nem tagja a jégkárbiztosító szövetkezetnek, teljesen érintetlenül hagyom a nehézményezett egyes eseteket, melyeket ő bizonyosan jogos alapon hozott fel. Az én álláspontom az, hogy nem egyes eseteket kell kiszakítani, hanem az egész jégkárbiztosítási ügyet gyökeresen rendezni. Kétségtelenül esetleges hibák s jogokat sértő egyes eljárás ellen is kell jogorvoslatokat szerezni. Ez azonban inkább az egyesek, mint az egyesület feladata, s ha ez azokat kezébe veszi is, úgy ez csak mellékes feladata lehet, annyival inkább, mivel míg emberek lesznek az eljárók, addig akár helytelen felfogásból, akár más indokokból eredő hibák is mindig fognak előfordulni. Gyökeres segítség csak úgy lehetséges, ha a biztosítást szabályozó alapszabály erejével bíró feltételeknek otyatén megállapítása, illetve a fennálló szabályoknak oly javítása eszközölhető, mely egyaránt számot vet a biztosító társulatok jogosult érdekeivel, mint a hogy tekintetbe veszi a biztosító feleknek jogos s méltányos igényeit, s e kettős érdekkör lehető kiegyeztetésével ép oly biztosítékot nyújt a biztosító társulatoknak arra nézve, hogy nem spekulatívus s nem reális bevallások jogtalan következményei ne sújtassák azokat; mint a biztosító feleknek a részben, hogy a fizetett díjak arányában és tényleg szenvedett károk alapján a reális kártérítést megkaphassák, s hogy a szabályok minden szakasza ne legyen — miat volt eddig — olyan, mely egyoldalul csak a társulatok érdekeit védje — a biztosító felekre pedig az illogikus s ruganyos szerkezet folytán azon biztos, de sajnos eredményt hozza, hogy — habár ezek fizetési kötelezettségüket a díjakban teljesen leróni kötelesek — jogosult igényeik mindenütt leszállíthatók legyenek, még pedig mindentel nemcsak nem jogos, de teljesen méltánytalan alapon.

Sajnosan kell konstatálnom, hogy valamennyi biztosító társulat alapszabálya ilyen szerkezetű s irányu, nem véve ki a legtisztességesebbet: a magyar általános biztosító társulatot sem. Ennek alapszabályait fogom fejtegetéseim s indítványaimmal követni.

Fennebbi elvi álláspontom helyességét elfogadni méltóztatott az igazgató választmány akkor, midőn elfogadta azon indítványomat, hogy „ne csak a jégkárbiztosító szövetkezet ügynökeinek tudomásra jutott eljárása ellen keressék orvoslát, s ha ez nem sikerülne: a szövetkezeti tagok részéről mód a kilépésre (közvetve ez, szerintem csak úgy, de így minden percében lehet, ha a tagok kilépési szándékuk kijelentése mellett pausehál biztosítékuk díjának egy évi összegét befizetik, s másként alig) — hanem hogy vizsgáltsanak meg az összes alapszabályok s állapotassanak meg azon szakaszok, melyek egyoldalul csak a biztosító társulatok érdekeit védik a biztosító felek rovására. Azután ezen pontok szövegeztessenek oly módon, hogy a biztosító társulatok és a biztosító felek érdekei a méltányosság alapján, egyenlően legyenek a tulkapások, esetleg

megrövidítések ellen megvédve, hogy azok kiegészítő összhangzásba hozathassanak. — szóval, hogy érvényesíthető legyen: a do ut des, „facio ut facias“ egyedül helyes elve. S ha ez eléretett, közöltessenek az elfogadott pontozatok a társ gazdasági egyesületekkel, s ezekkel együttesen provokáltassék azután ezen kiválóan fontos ügy tárgyalása az országos gazdasági egyesületnél, s mindezen faktorok segítségével azután reményilem elérhetőnek azon üdvös ezélt, mely szerint számukját úgy a biztosító intézet, mint a biztosító fél megjelheti.“

Ez volt körülbelül indítványom lényege. Ismételve, hogy a jégkárbiztosítás által elkövetett tényeket nem kiesinyelem — ezen kérdés elintézésének praedjudicálni teljesseggel nem akarok; de a mikéntre kiterjedkedjék a sem tartom feladatommak. Méltóztassék azonban megengedni, hogy megjelölhessem azon pontokat, melyeket az általános magyar biztosító társulat feltételeiben egyoldalulnak, a biztosító felek igényeinek ellenére, esupán a társulat érdekeiben hozottaknak vélek lenni, s egyuttal elmondhassam azt, mily uton s módon vélem ezeket úgy módosítandóknak, hogy ezentul a biztosító felek érdekei — ha megcsorbítottának — ez esupán téves felfogás, de ne mint eddig, a hibás s egyoldalul alapszabály következménye lehessen.

A biztosítás alapfeltételeit tárgyzó rész 2-ik §-ának azon intézkedése:

„a biztosított termények szárain jég által okozott pettyegések csak akkor tekinthetők károsodásnak, ha általuk a nedvkeringés és a növények fejlődése feltétlenül akadályoztatik“

oly valami, mely által a biztosító fél világos s a díjfizetés által kétségtelenül megszerzett joga reparáhtalan esorbulást szenved, mert ellentétben áll a növény physiologico-biológiai törvényeivel. Minden kétséget kizárólag áll azon tény, hogy a növény minden egyes része bizonyos életfeltételül szolgáló oly funkciót végez, mely ha meggátoltatik, a növény fejlődése lehetlenné válik. A növény gyökere a sziv-, levelei a tüdő funkcióját végezik, a szár pedig közvetítője a le- és felfelé menő nedvkeringésnek, mi ismét egyedüli faktora a növény s végső sorban a kalász fejlődésének, gyarapodásának s beérésének.

A törés, tehát a növény abszolút elhalása jégkároknál rendszerint csak a numerice kevesebb rombolást képezi. Szám szerint több növény pedig épen a szár, s a mi a hivatott alineaiban teljesen kihagyatott — a levelek megítése s ennek folytán a pettyegés által szenved akadályt a további fejlődésben. Legyen ennélfogva az ütés, s ennek következtében a pettyegés akár a száron, akár a leveleken — éppen ezen pettyegés, mely a sejtszövet elhalásának kétségtelen jele, azon helyeken meggátolja a nedvkeringést, s ez által a növénynek részint a tüdejét: a leveleket — részint a nedvkeringés közegei: a szárat teszi caehecticusá, s azon arányban, a mint ez történik, teszi a növényt magát tüdőbetegé s ennek folytán a kalász fejlesztésére s táplálására elégtelenné vagy épen képtelenné még azon esetben is, ha maga a kalász a házbau, vagy már kibúva ütést nem szenvedett volna.

I. Ennélfogva én a fennebbi szerkezet helyett következőt ajánlom:

„A biztosított termények szárán és levelein a jég által okozott pettyegések a kárbeesésnél mindenkor tekintetbe veendők azon mértékig, a mint azok által a nedvkeringés s a körleghől való táplalkozás, mint a növény táplálásának s különösen a kalászok fejlődésének alapfeltétele akadályoztatott, vagy épen lehetlenné tetteit.“

A 3-ik § úgy a mint van, az elfogadhatlanságig káros a biztosító félre nézve.

A biztosító fél jogos érdeke ugyan a kárhányad megállapítása által is meg övidíthető. Ezen kár azonban túlzékony már csak azért sem lehet, mivel ezen segíteni a választott bíróság útján mindig lehetséges s ennek utja még

a biztosító társulatok szabályai szerint is elég megnyugtató módon van szabályozva.

A főbaj azonban nem ebben, hanem a hozam alapkülkülki leszállításában rejlik.

Itt első sorban kívánom a biztosító társulatok érdekeit megóvni, s lehetlenné tenni azt, hogy egyesek roszhiszemű spekulatívus hozam s értékebevallása által a társulat esetleg oly képtelen károkat legyen kénytelen fizetni, a mennyi nem lehetett, mert a biztosított magot a föld semmi szín alatt meg nem teremthette volna.

De viszont egyesek esetleges spekulatívója miatt nem szabad a jóhiszemű fél jogos s méltányos érdekeit sem kiszolgáltatni oly módon, hogy a hozam önkényes leszállítása által a biztosító legyen alaptalanul sújtva.

Mert hiszen az elvégre lényegtelen, hogy 10 vagy 15, esetleg 70 vagy 75% kár lesz-e megállapítva; de hasztalan rugatják fel az 50%-es bevallást 75%-re, ha egyuttal a hozamot p. o. 8 magról 4-re szállítják le. Habár a biztosító fél 25%-tel többet kap, mint kívánt, mégis 25%-ot huztak ki a zsebéből száz esetből 99-ben teljesen jogtalanul.

Egyébiránt spekulációból való tulbiztosítás józaneszü tisztességes ember részéről alig is képzelhető. Mert hiszen, ha valaki, különösen kétségbeejtők alacsony gabnáraink mellett s a magas díjtételek mellett p. o. a hozam kétszereséig biztosít, miután minden évben jégkár így sem igen éri, ahol pedig ez évenként jár, ott vagy a felesigazott biztosítási díj teszi ezt lehetlenné, vagy az, hogy a társulatok a biztosítást egyáltalán el se fogadják — oly adót ró magára, a mely könnyen összes tiszta jövedelmét felemészti, s úgy maga magát tenné tönkre. Hogy azonban ily esékely számú s csaknem képtelen spekuláció miatt, mely ha csak ugyan létezik, nem hozamleszállítással, de eriminalis pörrel sújtandó — a jóhiszemű biztosítók 99%-ja sújtassék s csaknem sanctiónált sponiálásnak legyen a hozamleszállítás által kiszolgáltatva, az ily tarthatlan állapot, melynek magát egy gondolkozó fő sem veheti alá. S ezért tarthatlanak tartom a 3-ik §. 1-ső alineaját:

„A biztosítást kívánó fél biztosítandó terményei mennyiségét és értékét tetszése szerint állapíthatja meg.“

Tarthatatlannak azért, mert én tagadom annak a lehetőségét, hogy akár az általános, akár pedig tetemesen részletes jégkár esetén existáljon oly ember, s lehessen oly mérték, a ki és a mely által megállapítható lehessen az, mint nézett ki a vetés jégkár előtt s ennek folytán mi lett volna a hozam, ha jég nem éri? Azután tarthatatlannak tartom ezt magának a biztosító társulatnak erkölcsi reputációjának szempontjából is, mivel épen ez által nyit tág kaput annak, hogy valaki akár jó-, akár roszhiszeműleg a valószínű hozam határán túl s képtelen árakon biztosítson. Hol van abban a morál, hogy szabadságot adnak arra, hogy valaki képtelenül biztosítson, csak hogy a díjtétel legyen magas, azután, midőn ezt a társulat elfogadja — a díjakat ennek arányában beszedi s megtartja — leszállítsa a hozamot? Vajjon nem az-e azután a praktikus eredmény, hogy elfogad, beszedi s megtart magának díjakat kerek 100 firt után — azután leszállítja a hozamot jégkár után 50%-el — s így azután épen duplumát szedi be azon díjtételnek, a melyet maga szabott meg, míg a jóhiszemű biztosítónak esupán felét fizeti meg azon kárnak, melynek díját ez egészben befizette? Ez oly eljárás, mely ellen a károsult felnek jogorvoslati nincs, de a melyet a büntető jog qualificatiója szerint minősíteni tiltja gyöngédebb érzésem. Vajjon tartható-e kulturállamban a sanctionált fosztogatásnak ily neme?

A természetes segítség ez volna:

„Köteles a társulat a kárt oly arányban s azon alapon kiszámítva fizetni, a mint a kár az elfogadott hozam s terményérték szerint tényleg constatáltatott.“

Az azonban én annyira menni nem akarok, mert ez ismét a biztosító társulat irányában lenne a summum jus

s a tévovázó vándor utját kimutatja, és mint a hajnaló nap maga előtt üzi és elszéleszti az éjnek szakadozó setétségét: úgy lelkünk boruját átfutá egy villám gondolat, és szívünk mélyéből erővel törekednek fölfelé a biztató remény hajnalcsillaga és reménytelve vetünk szemünket a külforra, Csehország nagy híri s közkedveltségű kormányzójára, a gyászos rakatalon nyugvó dicsőült nádorunk fenséges fiára, Istvánra, császári királyi főhercezségedre!

Mi ohajtók szép reményünk teljesültét, és felséges urunk apostoli királyunk találkozásán ohajtásunkkal, vesztésünk nagyságát nyereségünk nagyságával kiegyenlítő, legkegyelmesebben teljesíté, betölté reményünket! Es mi már nem érezzük többé árvaságunkat, hanem dicsőült nádorunkat feléledve s megijádvá szemléljük s örvendezve tiszteljük felséges fiában, es kir. főhercezségedben, ére nyének és főispáni hivatalának örökösében.

S azért is mindenek előtt köteles és mély atázattal hódoló hálát mondunk felséges urunknak, apostoli királyunknak népeit boldogító fejedelmünknek V. Ferdinándnak! ki elfeledhetetlen nádorunk emlékét még halála után is fenséges fiában fentartani, megtisztelni s ez által egyszersmind szorongattatásunkat a jelen eseményterhes időkben megszüntetni, szomorúságunkat eloszlatni és szívünket a jövődőknek legjobb reményével betölteni, s fenségednek főispáni székébe dicsőséges beiktatásával es. kir. örökös főherceget Ferencz József Károly ő fenségét legkegyelmesebben megbizui kegyeskedett.

Legalázatosabb s mély hódolatu köszönetet mondunk a fényes s dicső reményű beiktató császári királyi örökös főhercegeknek, Ferencz József Károly ő fenségének, ki hozánk leutazui kegyeskedvén és szeretve tisztelt főispánunknak ünnepélyes beiktatását már korának viritó zsengejében, 18-ik évében, magyar nyelven, tiszta és kellemes magyar kiejtéssel fenségesen bevégezvé, örömmézzel és mély hálával eltölte és meggyőzte mindyájunkat: mennyire kedves es. kir. főhercezsége előtt a magyar nyelv, a magyar név, a magyar érdek a magyar nemzet. A miért is Isten bő áldása kísérje, s erővel egészséggel, erenyvel, bölcseséggel környékezzze, fénynyel, dicsőséggel árássa el fenségednek jövődjét és egész élete folyamát a népek és magyar nemzet javára, boldogságára!

Vége: szívünk mélyéből s meggyőződésünk teljes őszinteségében ismételve üdvözöljük e mai örömmünnep fenséges tárgyát, császári királyi főhercezségedet, már most törvényileg, mondhatom, királyilag beiktatott főispánunkat.

Bátrak vagyunk az egész világ előtt nyilván bevallani, a mint már főhercezséged által szerencsésen bevégzett fényes országos kör-ut alkalmával az egész magyar haza ezer s ezer örvendétes kijelentések által be is vallotta; miszerint főhercezségedben a magyar haza legdrágább kincsét, legnagyobb nyereségét bírja, hódolva tiszteli s üdvözli.

Igenis üdvözöljük fenségedet mint született magyart, e Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyének legfőbb császári királyi származású szülöttjét, üdvözöljük mint hallhatatlan érdemű és emlékü nádorunknak reánk áldást-hozó fenséges fiát, ére nyének és felséges tulajdonainak örökösét, felséges urunknak apostoli királyunknak kedveltjét, szeretett magyar hazánkuk s nemzetünknek bizodal-mát, vigasztalását, örömet, gyönyörűségét, ékességét, dicsőségét!

Azt pedig a Magyarországon örökdő Isteni gondviselés különös kedvezésének tartjuk: hogy fenséged a magyar nemzet jelen átalakulási nehéz korszakában rendeltett Istentől s királytól az egész magyar nemzet főháza által főispánunkká, Magyarországon királyi helytartóvá és a mit mindyáján bizton reménylünk, az ország nádorává.

Fenségednek már Csehországban is fényes eredményel bebizonyított felségesen szerzés kormányzási tapintata s bölcsessége; a királyi trónhoz s az egész császári királyi felséges uralkodó házhoz fűi ragaszkodása és tántoríthatatlan hűsége; a magyar alkotmány és nemzet ismerete, méltánylása, s ahozi kétségtelenül buzgó vonzalma, a honi tárgyabani és kerkérdésekbeni mély belátása, azoknak kellő felfogása és a körülményekhez képesti ovatos megbírálása és elintézése; a teendők gyors s pontos végzésében fáradhatatlan munkásságban szilárdsága; — kit-kit elblijó, de fenségét még is mindég fentartó utánozhatlan leereszkedése a többi jeles tulajdonaival párosulva elhiteti velünk, sőt bizonyosokká tesz minket: hogy szeretett hazánk s alkotmányunk sorsa ily ére nyés és böles, ily körülmöz és gondos, ily ügyes és ére lyes vezérlet alatt a földi jólét s polgári boldogság legmagasb fokára eljutandhat.

Mindezek után, mi P-est Pilis és Solt törvényesen egyesült vármegyei károk és rendök főhercezségednek, úgy is miat szeretve tisztelt főispánunknak, magas kegyeibe magunkat ajánlván, kérjük egyszersmind es. kir. főhercezségedet: fogadja kegyesen ezen ünnepies beiktatásánál korlátot alig ismerő örvendezsünetek s azon legfőbb ohajtásunkat: Vajha! mindazon malasztokat és álldásokat, melyekkel es. kir. főhercezségednek dicső körútját a hiv ma-

gyar nép országszerte legbuzgóbb szívből behintette, áraszsza bőven az egek ura császári királyi főhercezségedre: hogy dicsőült atyja korát elérvén, sőt azt túlhaladván, mindenkori jólétben örömmel szedhesse s gyönyörrel élvezhesse szakadatlan fádadozásainak érett gyümölcsét, e vármegye pedig az egész haza es. kir. főhercezségedben a királyi szék támászat, magyar hazánk és nemzetiségünk örangyalát, a tanácskozásokban s teendőkbén ritka bölcseségű fővezérét, a közboldogság fényesillagát évek hosszú során által üdvözölhesse, szünetlen buzgósággal áldhassa és élje-nezhesse!

Szenikirályi Mörícznak, a megyei első alispánnak a tisztikar nevében tartott beszéde:

Császári királyi örökös főherceg, királyi helytartó és főispán, kegyelmes urunk!

Félszázaddal ezelőtt apáink és sokunknak nagyapáink körében foglalta el hercezségednek dicsőült atyja azon széket, melyet hercezséged most foglal el; és azon vészteljes időben, melynek kezdetén trónok sodortattak el, császári királyi főhercezségednek atyja iránt, mint ezt ön maga helyesen megjegyzé, a magyar nemzet szeretete soha nem csökkent, sőt öregbedett.

Nem azért hozom ezt fel, minha es. kir. főhercezséged iránt csak egy gondolattal is kevesebb hódolatot és szeretetet éreznék, mint atyja iránt atyáink érezték, atyáinktól mi a szeretetet hercezséged dicsőült atyjának fia iránt legbecsesb örökségként vettük át.

Nem is azért, mintha főhercezségednek valamely példát kívánnék felmutatni, távol legyen tőlem s tisztisáimtól, kiknek nevékből szólók, ily felfavalkodás, ezen kívül minden idő megkívánja a maga emberét s a szántóvető, ki a földet a mának elkészíté: roszul eszelednek, ha akkor is, midőn már a bevetett mag kikelt, a földet folytonosan szántogatni meg nem szünnék.

Hanem azért: mert tudom, hogy hercezségednek jól esik, ha azon hódolatot, melylyel személye iránt viseltünk, dicsőült atyának emléke iránti pietásunkkal vegyülni látja.

Es azért, hogy megezfóljam azon balvéleményt, melylyet sokan készakarva terjesztenek: hogy a magyar hiu es könnyelmű.

Azon aranyalmok közül, melyek most hercezséged-

— summa injuria esete, habár mindig mentené az, hogy a társulat az alapot maga fogadta el önként.

En mindkét érdek kölcsönös kiegyenlítésével e szakaszt így módosítanám:

II. „A biztosító társulat csak oly biztosítási bevalást fogad el, amely a biztosító fél s a társulat ügynöke által egyetértve állapított meg úgy a reménylhető hozamot métermásként, mint termelési egységi árait illetőleg. Az ezen alapon előálló összeg képezi a díjfizetés alapját, s a kártérítési kötelezettség összegét, a melyet azután a szabályszerű kárbeesés alapján a tényleges kár arányában köteles a biztosító társulat fizetni. A biztosító társulat ügynökének napi- s fuvardíjait a biztosító fél, esetleg a biztosító felek aránylag tartoznak fizetni.“

Ezen ajánlott jobbitvány alapján a következő alinea teljesen tárgyalanná válván, eszik.

(Vége következik.)

Meghívás.

A gömörmezei általános tanító-egylet „rimaszombati járásköré“ f. évi október hó 27-én, d. e. 9 órakor Tiszolczon az állami népiskola tantermében gyűlést tart, melyre a kör m. t. tagjait tisztelettel megnívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Próba-tanítás az V., VI-ik osztályban, egy olvasmányt fog tárgyalni Jenés Jolán k. a.
2. Az iskola felszerelésének megtekintése.
3. Elnöki megnyitó.
4. Tisztujtás.
5. Próbatanítás és az iskola felszerelésének bírálata.
6. „Az iskolát és a tanítókat közelebről érdeklő törvények és rendeletek“ ezimű tételtől érkezik Groó Vilmos kir. tanfelügyelő.
7. Folyó ügyek.
8. Indítványok.

Kelt Rimaszombatan, 1887. okt. 15-én.

Törköly József, jkőri elnök.

Hírek és vegyesek.

Uralkodók, mint királyi biztos. Ma, október hó 16-án, van negyvenedik évforduló napja azon emlékezetes ünnepélynek, melyen Pest (most Pest-Pilis-Solt-Kiskun) megye főispáni székébe István főherceg nádort uralkodók — akkor még főherceg — mint királyi biztos beiktatta. Emlékezetes e nap azért is, mert először történt, hogy az uralkodó ház tagjai magyar nyelven tartották meg hivatalos beszédeiket. Az ezen ünnepély alkalmával elmondott beszédek szövegeit tartalmazza mai tárcza rovatunk, egy, azon időben szerzett hű másolat alapján, melyet olvasóink becses figyelmébe ajánlani el nem mulaszthatjuk.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Ján Géza rimaszombati kir. járásbírói joggyakorlót a panaszosok kir. törvényszék területén levő autalfali járásbíróshoz aljegyzővé, a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Vozzari Gyula segédtanárt a szatmári h. h. gimnasiunthoz a helybeli főgymnasiumhoz rendes tanárrá nevezte ki.

Névváltoztatás. Moskovics Lajos (Géza) rozsnói illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének „Zoltán“-ra kért változtatása kir. belügyministeri rendelettel megengedett.

Hivatalos vizsgálati körútra indult megyénk főispánja s szemléjét e hó 11. napján délelőtt városunk hatósága hivatali helyiségében kezdte meg, hol, — mint halottak — a tapasztalt rend feletti megelégedésének adott kifejezést.

Közyűlés. Megyénk bizottságának őszi közgyűlése holnap, e hó 17. napján, délelőtt 9 órakor veendi kezdetét a

nek ifju kebelét e nemzet boldogítása iránt dagasztják, hihetőleg sok el fog enyészni, azon remények, melyek sokunknak kebeleinkben egy boldogabb jövőre iránt már régen tápláltnak, hihetőleg es. kir. főhercegség által sem fognak mind teljesen, de azért legyen meggyőződve hercegség, hogy azt, mit a körülmények akadályoznak, hercegségtől követelni senki sem fogja, legyen meggyőződve, hogy azt, kit e nemzet, (kit e nép) egyszer szívébe befogadott, onnan kiragadni többé semmi nem képes.

Mi, kiket e nemes megyék a közigazgatás illető ágival megbiztak, hivatásunkat akként fogtuk fel, hogy igyekezzünk kiegyenlíteni azon ellentétet, melyet a társadalmi napról-napra feledező viszonyok és a törvényhozás elmaradott lépései mind inkább érezhetővé tesznek, és ezt feladatunk tekintettük annyival inkább, minél függetlenebb a magyar megyei élet egy központosított kormány működésétől, tekintettük ezt feladatunk annyival inkább, mert körülményeink között azt hittük, hogy a törvényhozásnak általánosított működését a megyei életben kell előkészíteni.

Es ezen feladatunkat szeretjük is.

Ezen kívül vallunk hűséget a királynak és fenséges uralkodó háznak, engedelmisséget a törvénynek, szívünk legszentebb szeretetét hercegségnek.

Mi csekély emberek, kikből a megye tisztviselői kara áll, az idő hullámai között elfogunk enyészni, az unokák a helyet sem ismerik majd, hová poraink örök nyugalomra letétettek, azon mohos irományoknak sem veszik hasznát, melyekből neveinket megtanulhatnák. Hercegséged élni fog, mig Európa históriájában a külön fajú népek történetei össze nem olvadnak.

Hercegségednek a sors mindent megadott, virágzó egészséget, erényt, királyi születést, hatalmas befolyást ott, hol a népek sorsa intőztetik, mi (nehéz) ehez fenséges uram önmagát még egyet kívánunk: azt, miután száraz ajkaink hasztalan sóvárogunk, azt, mi a nemes magyar lelkek törekvésének legfenségesebb célja. — Diesöséget, fényes hirt nevet, mely él még akkor is, midőn e por már régen elenyészett.

Egyébiránt midőn e megye levéltárának kulesait és a megye pecsétjét es. kir. főhercegségnek ezennel aláztosan által nyújtanám, magamat és tisztai társaimat es. kir. főhercegségnek kegyeibe legmélyebb alázatossággal ajánlom.

megyeház e célra használni szokott nagyobb tanácskozási termében. Ugyanitt, délután tartatik meg a „gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ évi rendes (II.) közgyűlése, melynek fontosabb tárgya lesz — a szokásos évi jelentésen kívül, a számvizsgáló bizottság előterjesztése, az 1888-ik évre szóló költségvetés-, valamint a vidéki körök szükségleteinek megállapítása, nemkülönbön azon intézkedések megterjesztési alkalmak. Megemlítjük e helyen, hogy a most nevezett egyesület igazgató választmányának e hó 10. napján tartott ülése meglehetősen látogatásnak örvendett. Reszt vettek abban: Török Bálint egyesületi elnök, Csider Károly. Mihalik Dezső alelnökök (előbbi a rimaszombati, utóbbi a nagyrőcei kör elnöke) Groó Vilmos egyesületi igazgató, Dapsy József e. pénztáros, Fáy Gyula a nyustyai kör elnöke, Dapsy Vilmos, Liszkay János, Vitéz Lajos (a balogi kör alelnöke) Fornét Jenő, Baksay István, Fábry János, Abonyi Pál, Ifj. Sütő István, Hamaliár Károly, Terhes Pál, Csizy Miklós, Beeske Bilint stb. igazgató választmányi tagok. — Ez ülés célját a holnapi közgyűlés tárgyainak előkészítése képezvén, munkálatának eredményével közelebbi számunkban foglalkozandunk, — most csak azt kívánjuk jelezni, hogy az egyesület 4000 frt alapítékén kívül már eddig 2397 frt 62 krral rendelkezvén, a választmány különösen ovoidák — gyermek-nyári — menhelyek nagyobb számban felállítását, e célból a vidéki körök tetemesebb pénzbéli segélyezését ogja a közgyűlésnek első sorban ajánlani.

Az országos vásár (ez évben utolsó) városunkban f. hó 20. és 21., Putnokon pedig 24. és 25. napján fog megtartani, amihez — ugy látszik legalább — nem igen lesz alkalmas az idő, mert beköszöntöttek az őszi esős napok, amelyek nálunk rendszerint gátlólag hatnak a vásárok látogatására.

A helybeli kir. törvényszék ujonan épült „paiotájá“-nak átvételére vonatkozólag közelebb hozott híreinket helyre igazítanunk kell, miután az átvétel holnap fog megtörténni, a kir. igazságügyi ministerium küldöttei e célból, a ma déli vonattal érkeznek városunkba.

Utcza kövezés. Egy hét óta ugyanesak élénk nyüzsgés kőpét tárja közönségünk elé a „temető-utca“, hol a rég óhajtott „korszerű“ kövezés munkálatai gyorsan haladnak előre, hogy e vonal még a közeli országos vásár előtt készen legyen, meg hogy azok a bizonyos „rimaszombati tyukszemek“ is megszűnjenek különleges sajátosságai közé tartozni a mi jó városunk pelgárainak.

Közkutaink száma szaporodott egygyel, — azzal jelesül, mely eddig a „losonezi-utca“ 27 ik számú háza előtt dísztelenedett. Mint halljuk, valahára kiterjesztette városunk hatósága figyelmét erre is, tett érte legalább annyit, hogy a járó kelők lábai épségét nem veszélyeztetheti tovább, állítatván a kut fölébe olyan alakú „ízét“, a minőt a betegek használnak. Pedig e kut, de még inkább a város ezen részének közönsége, megérdemelné, hogy ama neveléses szekerény helyét szivattyu foglalja el, mert e kut vize jó, s ha megóvatnák, hogy az — csupa pajkosságból is — mindenféle szeméttel fertőztessék, egy nagy közszükségen lenne segítve.

A „Segítség“ album előfizetőit, kik általunk eszközölték megrendeléseiket, tisztelettel értesítjük, hogy példányaik szerkesztőségünkönél rendelkezésükre állanak.

Gyujtogatás. E hó 8. napja Uzapanynon Király József udvarán este 8 óra körül tűz történt, mely három istállót s egy ólat pusztított el. A veszedelmet állítólag boszu idézte elő, s az e miatt erősen gyanúsított tettet, Szentmiklóssy Aladár ottani földbirtokos kertészét, a esendörök elfogván, másnapon be is kísérték a helybeli törvényszék fogházába.

Káposzta vágás, mely nálunk „sokadalom“ számba szokott menni, meg tegnapelőtt megkezdődött, noha idejeül hivatalosan a holnapi nap lett kijelölve. A termés általában közepesnek mondható, ámbar azon ültetől, kik nem egészen bizták dolgukat a fellegek járására, igen jó aratásnak örvendenek, s hogy ez nemcsak külsőleg szép, de kellően fejlett s érett is, annak nem utolsó bizonyítékául szolgál az a sok hámozott „esima“ (torzsa), mely az eladók és vásárlók nyomában hemzsegő, főleg gyerek népség bogzai közt uton-utfélen ropog. A termés ára, 100 darabonként — a minőséghez képest, 4—8 frt közt változó.

Büvézzettel akarta mulattatni városunk közönségét a közelebbi héten „Signor“ Carmelini, kit Julius József „vállalkozó“ mutatott be. De nem igen lehettek jó kilitásai a sikerre, mert csak a „Rózsa“ szálloda éttermének látogatóit részesítette mutatványai gyönyörében. A kik látták, dicsérik ügyességét, melylyel még magán körben sem volt fukar. Különösen meglepett egy asztal társaságot azzal, hogy egyik asztal társ cipőjét, a másik tárczájával béléllve, egy harmadik ezilinderébe „gangir“-ozta.

A tisztai bizosítékokat a posta és távirtda egyesítése alkalmából a m. kir. közlekedési kormány — további rendelkezésig — főtisztekre nézve 250, segédtisztekre 200, kezelőkre 200, I. osztályu szolgálóra 200, s II. osztályu szolgálóra nézve 100 frtban állapította meg.

Nyilvános nyugtázás.

Berzetei ev. ref. egyházunk gyámlatására ujabban adott szives adományok:

- a) Király ö felsége magas adománya 100 frt.
- b) Bejéből Szentmiklóssy István földbirtokos 5 frt,
- c) Tornallyáról Hámos Antal földbirtokos 5 frt,
- d) Tarczáról Geesei Péter ref. lelkész 3 frt,
- e) Szalóczy vasgyár részvénytársaság 10 frt.

Az eddigi adományok főösszege 772 frt 50 kr. A legmagasabb atyai kéz hintse bőséges áldását a jószívű adakozók mindenikére.

Berzete, 1887. október 14.

Batta György, berzetei ref. lelkész.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati járás szolgabírójától.

Hirdetmény.

2256. sz. — Az oszváni körjegyzői s azzal kapcsolatosan a segéd körjegyzői állások választás utáni betöltésére ezennel pályázat nyitattik. A körjegyzői évi fizetés 712 frt, beleértve a lakásdíjt is a segéd körjegyzői évi fizetés pedig 278 frt szintén lakbérrel ide érve. A választás határnapja Oszván községébe a f. évi október hó 26 ik nap-

jának d. e. 9 órája kitűztetik. A pályázni kívánók törvény szabta felszerelt kérvényeiket folyó évi október 24-ig alólirt főszolgabírónál adják be, mert későbbben beadottak visszautasítandók lesznek. A folyamodóknak tudniok kell a tót nyelvet is.

Nyustyan, 1887. október 4-én.

Kubinyi, s. k. főszolgabíró.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

967. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó rimaszombati kir. járásbíró ságnál előléptetés folytán üresedésbe jött évi 360 frt segély díjjal javadalmazott joggyakorlók állomásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívtnak ennélfogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtnak, hogy életkorukat, az 1883. t. cz. 7. § ban megszabott szakképzettségüket, nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt, sajátkezűleg irt folyamodványukat ezen hirdetménynek a hivatalos lapban leendő harmadszori közzétételétől számítandó két hét alatt hozzám annyival inkább nyújtsák be, mert a netán később érkező kérvények figyelembe vételü nem fognak.

Kelt Rimaszombatan, 1887. október hó 13-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök,

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Lakváltoztatás.

Tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, miszerint lakásomat a felső-rimasor-utczáról és

mészáros üzletemet

a főterrről, a mai naptól a eserenesényi-utczai (a volt Beliczay László-féle) saját házamba helyeztem át. — Midőn ezt tudatni szerencsém van, nem mulaszthatom el vevőimtől ismételtlen kikérni azon bizalmat, a melyben eddig részesített.

A fenti lakváltoztatás folytán megürült eddigi lakásom, mely 3 szoba, konyha, kamra, fa- és kocsiszin, istálló és magános udvarból, valamint ugyan ezen lakás melletti ház szintén azonnal

kiadó, esetleg eladó.

Értekezni lehet a feltételek felől bármikor alólírottal. — Rimaszombatan, 1887. október 1-én.

3—* REIZINGER JÁNOS, mészáros mester.

Árverési hirdetmény.

Szab. Rozsnó bánya városa tulajdonához tartozó vásár- és helypénzszedési jog, esetleg a városi fogyasztási adóval egyetemben, az 1888-ik évi január hó 1-ső napjától 1891-ik évi december hó 31-ik napjáig terjedő három évre, — folyó évi október hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Rozsnó városházának tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen bérbe adatni fog.

Kelt Rozsnón, 1887. évi szeptember hó 28-án.

STHYMMEL SAMU,

3—3

polgármester.

Pályázat.

A nagy-rőcei kölcsönös segély-szövetkezet részéről pályázat hirdettetik az **elenőri** állomásra, melylyel 500 frtnyi, — de esetleg, ha a megválasztott egyén kellő képességét gyakorlatilag igazolandja, — 600 frtra fokozatosan felemelendő évi fizetés van összekötve. A számvitelbeni, valamint a magyar és tót nyelvbeni jártasság megkívánatik.

Az ezen állomást elnyerni kívánók képességöket s eddigi működésöket tárgyzó bizonyítványokkal ellátott folyamodásukat f. évi november hó 25-ig az alólirt igazgatóságnál terjeszszék be.

Kelt Nagy-Rőczen, 1887. évi október hó 4-én.

Hlavács Sámuel,

2—3

igazgató-választmányi elnök.

ŐSZI DIVATTUDÓSÍTÁS!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktáramat az őszi időnyre, a legújabb és legjobb izlésnek megfelelő árukkal dúsan felszereltem, u. m.:

Női ruhakelmék!

A legújabb párisi divatlapok szerint, minden szín-, minőség- és mintában, valamint wattmol, kasan és női posztó (Damentuch) fekete ruhakelmék, terno, cachemir, angol cachemir, foule, crepp, loden és különféle mintázott.

Dús választék!

Ruhadiszkekben: paszomán zsinórozás, sima és brocat selyem plüsch, surah, selyem bársony, tollúsz, mindezek minden létező színben kaphatók, valamint fekete ruhadiszkek is különféle kiállításban.

Nagy raktár!

Valódi színtartó cosmanosi és ó-budai mosó barkettékől, fehér pique és damaska barkett, fehér és piros zsinóros barkett, Valeria flanel, molesein és különféle plüsch barkettek, továbbá eretton, voile, toile, nálam minden időszakban nagy választékban található.

Menyasszonyi kelengyék!

Len, creasz, irlandi és rumburgi vászon, chiffon, kanavász és nangin, pamut és lenből damaska és esikós grädli, lenből damaska asztal-készlet, 6-12 és 24 személyre, színes kávé abroszok és garniturok, különféle szín- és minőségben, ripsz, goubelin, juta és imperial ágytakarók, hozzá hasonló butorkelmék és szőnyegek, valamint minden mi e szakmába vág, nálam nagy készletben áll.

Dús választék!

Valódi himalaja gyapju-kendőkből, sephir, cachemir és selyem kendőkből, sephir tricót-derék különféle szín-, nagyság- és formában.

Végül tudatom a n. é. közönséggel, hogy nagy fáradságom után, sikerült a Markovits téle z.-radványi gyapju-szövet gyárból készítményeket megszerezni és azt ugyanazon árban, mint ő maga árusítja, t. vevőim rendelkezésére boesajítani.

Midőn a n. é. közönség b. rendelkezéseit kérem, ígérem, hogy főrekedni fogok bizalmukat, pontos és lelkiismeretes kiszolgálással kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

LANDAU A. FIA.

4-6

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Szalag, esipke, rüche, mely ezikkeknél különösen a legolcsóbb bevásárlási források állnak rendelkezésére, minék folytán azon helyzetben vagyok, hogy a legújabbat is, nagyon jutányos árban szolgálhatom, u. m. fekete valódi lyoni selyem esipkét, eréme és fehér esipke-volánt egész 110 ctmr. szélességig, esipkekelmék, fehér, fekete, eréme és Fizell, különféle mintában, szalag: atlasz faille, ottomane, faille-oriellon piéot szellel, divatszalogok különféle kivitelben és minden létező színben.

Rüche: körülbelül 150 minta van raktáromon. Mindennemű szabó-kellékek, u. m.: köpper, esikós és virágos belés-satin, mousselin, organtin, gomb, zsinór, raf, halesont, ezérna, selyem stb. stb. nagyon jutányos árban kapható.

Rendkívüli nagy raktár!

Barta féle derékfűzőkből (Mieder), minden bőség-, minőség- és színben, valamint egy új faj, ugynevezett növénydrót derékfűző, mely nagyon czélszerű, különösen idősebb hölgyekre nézve, valódi jótéményt képeznek, a helybeli piacon egyedül nálam kaphatók.

Továbbá b. figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek, t. vevőim közt a már régen jónak elismert karlsbadi-kesztyűimet, mely tartósságra nézve minden más gyártmányt felülmul.

A t. uraknak pedig ajánlom dúsan felszerelt raktáram külföldi gyapju öltöny-szövetekből, melyet elismert jó szabóm által, izlésesen és pontosan elkészítettek: továbbá ingek, ereton, pique, oxford és chiffonból különféle minőségben, nyakkendő, gallér és kezető a legújabb formában, selyem- és cloth-esernyők, valódi Jäger-féle téli ingek, nadrágok és harisnyák.

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel hozom az érdekelt szülők és gyámok tudomására, miszerint az évenként Rimaszombatban megtartatni szokott táncztanítási tanfolyamot folyó évi november hó elsején kezdem meg.

Rimaszombat, 1887. szept. 15.

ZSEMBERY ADOLF, táncztanító.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Dévai József nagykereskedő

dúsan és gazdagon felszerelt raktárával, a legközelebbi

országos vásárra Rimaszombatba

jön, és a n. é. közönség szives megtekintésére ajánlja: feltűnő szép, bámulatos olesó női-, gyermek- és uri divatáru ezikkeit, u. m.:

női, férfi és gyermek (bőr és nemez) cipők, vadász- és más [esizmák; kalapok, keztyűk, fehérneműek, fűzők; selyem és más fajta esernyők; utazó bőrdöngők, kefék; kötött női és gyermek trikó-derekak; dr. Jaeger-féle férfi, női és gyermek alsókabátok, nadrágok, harisnyák, alsó szoknyák; gyermekjátékok; tajték és selmeci pipák, szivar és cigaretta szopókák; női és gyermek kosarak; kézelők, gallérok, vászon- és kautsukból, nyakkendők; sétabotok, lovagló ostorok; női brossok, manzsettába és ingbe való gombok, iskola- és kézi női táskák; valódi és imitált teknősbéka hajtúk; mindenfajta pénz-, dohány- és szivartárczák, parfüm, szappan és illatszerek, dessert és másfajta evőeszközök, berndorfi és alpacea kanalak, zseb-kések, ollók; albnmok; katonagallérok és nyakkendők; gyönyörű esipkekendők és kötött keztyűk, vigonya és más fajta himző-pamutok; végül mindenféle érez, bronz gyertya- és tentatartók és ajándéknak való diszmű- és norinbergi áruk, és még minden e szakmába vágó ezerféle ezikkék.

Eladó tölgymakk.

Nagyságos Patay Gyula ur ungyepei birtokában 600 hold (1200 □ öles) területű erdején termelt tölgymakk van eladó. A venni szándékozók forduljanak a Tibai gazdaság tisztartóságához. Posta Szobráncz, vasuti állomás Szobráncz. 2-3

Mészáros tanulóul

egy jó családból származott 13-14 éves, erős testalkotással bíró ifju azonnal felfogadtatik Susztek József rimaszombati mészáros mesternél. — Bővebb értesítést nyerhetni ugyanott. 1-*

Őszi-téli évad 1887-88.

STEINFELD és FISCHER

férfi szabó-üzlete

Miskolcson.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek a mérvadó külföldi divathelyeken az évad szerint legkedveltebb divatoknak legújabb formáit ezennel bemutatni.

Egyszersmind tisztelettel értesítjük, miszerint az első gyárakból eredő legdivatosabb

tiszta gyapjukelmék

nagy választékban már raktárunkon vannak.

Főtörekvésünk jövőre is szokott gondossággal a ruhák elegáns elkészítése és kiállítására a legnagyobb figyelmet fordítani.

Az árak mérsékeltek

és reméljük, hogy tisztelt megbízóink e tekintetben is teljesen meg lesznek elégedve.

Kiváló tisztelettel

STEINFELD és FISCHER.

Kelmemintákat kívánatra bérmentve küldünk.

A rimaszombati és putnoki országos vásárok alkalmával mérték utáni rendeléseket elfogadunk.